

berettigede Interesser, som ikke maa gaas for nær, undersøge, hvad der i det hele taget kan affes om Aaret, hvor vidt vi bør strække os aarlig til saadanne Anlæg. Ogsaa i saa Henseende maa der være en Plan om Forslagets finansielle Betydning. Jeg skal i øvrigt ikke sige meget herom, jeg skal blot sige, at jeg tror ikke, at der er noget i Vejen for, at vi godt kunne gaa til disse 27 Jærnbaneanlæg foruden de Statsbaneanlæg, som foreligge i det andet Ting, vi kunne godt gaa til dem med de finansielle Kræfter, vi raade over, det er nu min Tro, saaledes opfatter jeg Stillingen. Det er, saa vidt jeg husker, 32 Aar, siden den første Lov om Statsbaneanlæg udkom; det var Loven af 1861, der er den første. I disse 32 Aar er der, som det blev oplyst i Gaar, brugt 175 Millioner Kr. til Jærnbaneanlæg; det bliver noget som 5—6 Millioner aarlig. Saa meget have vi haft Raad til at afse i denne Periode af 32 Aar, og i enkelte Aar er der brugt meget mere, idet der i andre Aar ikke er brugt noget videre. Jeg tror nok, at det er berettiget at sige, at selv om vi just ikke have Raad til at bruge 6 Mill. i de følgende Aar, vil der ikke være noget i Vejen for, uden at træde andre berettigede Interesser for nær, at anvende 2—3 Millioner aarlig til Jærnbaneanlæg. Jeg tror nemlig, at naar vi komme ind paa en grundlovmæssig Statshusholdning, naar vi komme ind paa, at der ikke maa udgives flere Penge, end den samlede Lovgivningsmagt har vedtaget, altsaa, naar der regeres i i Overensstemmelse med Grundloven og ikke paa provisoriske Finanslove, ville vi komme ind paa en Statshusholdning, der nok vil give os Raad til, hvad jeg har nævnt. Naar vi komme ind paa en grundlovmæssig, sparsommelig og økonomisk Statshusholdning, tror jeg ikke, at der vil være noget i Vejen for at anvende disse Beløb, uden at man behøver at ty til ekstraordinære Foranstaltninger. Jeg skal blot nævne et Punkt, da jeg taler om en mere økonomisk Statshusholdning. Jeg skal nævne Gendarmerinstitutionen. Det er jo en bekendt Sag, at den opretholdes trods i alt Fald den lovgivende Magts ene Afdelings Samtykke. Denne Institution koster 7—800,000 Kr. aarlig. Jeg antager, at de fleste have det paa Jølefsen, at disse Penge ere saa unyt-

tig anvendte, som tænkes kan. Naar vi have Raad til at anvende Penge saa unyttigt, have vi ogsaa Raad til at anvende Penge til nyttige økonomiske Foranstaltninger. For disse 7—800,000 Kr. kunde der ifølge den Beregning, som opstilledes her, og som jeg tror er rigtig, anlægges 7—8 Mil private Baner; men 7—8 Mil Privatbaner aarlig lod sig ogsaa høre, det var ikke saa helt ilde. Gendarminstitutionen alene var altsaa i Stand til at kunne betale de fornødne private Baneanlæg.

Om Forslagets politiske Betydning skal jeg ikke sige noget; jeg skal vel vogte mig for at komme ind paa det Gebet, jeg hører heldigvis ikke til de indviede med Hensyn til den mulige politiske Betydning, som dette Forslag har. Jeg har med Forundring, med stor Forundring, hørt Ordføreren for Forslagsstillerne i det andet Ting sige, at Tidspunktet er endnu ikke kommet til Overvejelse af det Spørgsmaal, hvor Pengene skulle komme fra. Det har undret mig saare meget at høre dette, thi jeg ved ikke rettere, end at hvem som helst, han være Privatmand eller offentlig Personlighed, naar han staar i Begreb med at udføre et Foretagende, overvejer først og fremmest, hvor Pengene skulle komme fra; jeg ved ikke rettere end, at naar et Kommunalraad, et Sogneraad eller et Amtsråd staar i Begreb med at udføre et Foretagende, er det første Spørgsmaal, man overvejer, om man har Raad dertil, og hvor Pengene skulle komme fra, og jeg ved ikke bedre, end at ogsaa i Rigsdagen, baade i Folketinget og i Landstinget, er Pengespørgsmaalet den første og vigtigste Genstand for vore Overvejelser. Derfor undrer det mig, at man nu kaster i Grams Titlerne saa disse Forslag. Der var oprindeligt 15 Baner, nu er der 27, og man fortæller os, at der er mange endnu, saa at der maaske bliver 50; men siger man, Tidspunktet er endnu ikke kommet til at overveje Pengespørgsmaalet. Hvad det skal sige, forstaar jeg ikke. Jeg har med en vis Interesse lagt Mærke til, at den ærede Minister antog nok, at vi skulde komme overens i saa Henseende — noget saadant blev sagt i Gaar — og jeg har ogsaa med Interesse lagt Mærke til, at den ærede 2den Landstingsmand for 11te Kred (Th. Nielsen) der i Øjeblikket sidder